

**Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME**

SAISTOŠIE NOTEIKUMI

2020. gada 14. februārī

Ventspilī

Nr.2
(prot. Nr.4, 5.§)

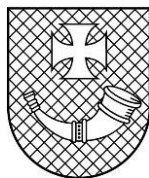
Par azartspēļu organizēšanu Ventspils pilsētā

*Izdoti saskaņā ar
likuma Azartspēļu un izložu likuma 42. panta trešo daļu un
Teritorijas attīstības plānošanas likuma 12. panta pirmo daļu*

1. Noteikumi nosaka, ka kazino, spēļu zāles, bingo zāles, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietu (turpmāk – Azartspēles) organizēšana Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā nav atļauta, izņemot Azartspēļu un izložu likumā noteiktos gadījumus, kad pašvaldības atļauja Azartspēļu organizēšanai nav nepieciešama.
2. Attiecībā uz esošajām Azartspēļu organizēšanas vietām Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā, Ventspils pilsētas dome pēc šo noteikumu spēkā stāšanās pieņem lēmumu par izsniegto atļauju Azartspēļu organizēšanai konkrētajās vietās atcelšanu, ievērojot Azartspēļu un izložu likuma 42. panta sestajā un septītajā daļā noteikto.
3. Ar noteikumu spēkā stāšanos atcelt Ventspils pilsētas dome 2007. gada 27. augusta saistošos noteikumus Nr. 9 “Par azartspēļu organizēšanas kārtību Ventspils pilsētā”.

Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja
1.vietnieks infrastruktūras jautājumos

J. Vītoliņš

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Ventspils pilsētas domes 2020. gada 14. februāra saistošajiem noteikumiem
Nr.2 "Par azartspēļu organizēšanu Ventspils pilsētā"

Paskaidrojuma raksta sadaļas	Norādāmā informācija
1. Projekta nepieciešamības pamatojums	Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru azartspēļu tiesiskais regulējums (2012. gada 19. jūlija spriedumu lietā Nr.C-470/11 <i>Garkalns</i> 36. punkts, 2010. gada 3. jūnija spriedums lietā <i>C-203/08 Sportig Exchange Ltd.</i> 26. punkts, 2007. gada apvienotās lietas <i>C-338/04, C-359/04 un C-360/04 Placanica</i> 47. un 48. punkts u.c.) ir viena no jomām, kurās dalībvalstu starpā pastāv ievērojamas atšķirības morāles, reliģijas un kultūras aspektos. Tā kā šajā aspektā nav veikta saskaņošana, tad katras dalībvalsts ziņā ir šajās jomās atbilstoši savai vērtību skalai izvērtēt attiecīgo interešu aizsardzībai izvirzāmās prasības, tomēr dalībvalstu noteiktajiem ierobežojumiem ir jāatbilst no Tiesas judikatūras izrietošajām samērīguma prasībām un tie ir jāpiemēro nediskriminējošā veidā. Saistībā ar pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumu attaisnojamību Tiesa ir norādījusi, ka pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums, ar mērķi aizsargāt patērētājus pret riskiem, kas saistīti ar azartspēlēm, ir pieļaujams, ja valsts tiesiskā regulējuma mērķis patiešām atbilst rūpēm samazināt spēļu iespējas un saskaņoti un sistemātiski ierobežot darbības šajā jomā vai nodrošināt apkārtnes iedzīvotāju mieru, vai vispārējā veidā – nodrošināt sabiedrisko kārtību. Tiesa arī ir norādījusi, ka azartspēļu jomā valsts iestādēm ir rīcības brīvība, lai noteiktu prasības, kas ir nepieciešamas patērētāju un sociālās kārtības aizsardzībai, ciktāl kompetento iestāžu rīcības brīvība tiek izmantota pārskatāmā veidā, kurš ļauj pārbaudīt atļaujas izsniegšanas procedūras objektivitāti. Dalībvalstu regulējums azartspēļu joma ir atšķirīgs, piemēram, Beļģijas 1999. gada 7. maija likums par azartspēlēm, derībām, azartspēļu iestādēm un spēlētāju aizsardzību (<i>Act of 7 May 1999 on games of chance, betting, gaming establishments and the protection of players</i>), nosaka konkrētu atsevišķu azartspēļu iestāžu skaitu valstī - kazino var būt tikai 9, turklāt tikai konkrētu likumā noteikto pašvaldību robežās, savukārt veiksmes spēļu vietas valstī – 180, kur kā priekšnosacījums šādas iestādes atvēršanai ir paredzēta līguma ar konkrēto pašvaldību noslēgšana, šāda līguma slēgšana ir katras pašvaldības kompetencē (sk.https://www.gamingcommission.be/opencms/opencms/jhksweb_en/law/law/index.html). Valsts monopols attiecībā uz kazino, izlozēm un totalizatoriem ir noteikts arī Nīderlandē, privāti organizēt var tikai spēļu automātu vietas (https://kansspelautoriteit.nl/english/). Igaunijā azartspēļu organizēšanas kārtība ir pielīdzināma Latvijai, izņemot to, ka Azartspēļu organizēšanas licences var tikt piešķirtas uz noteiktu termiņu (https://www.riigiteataja.ee/en/eli/515012016007/consolide). Spānijā licences azartspēļu organizēšanai tiek izsniegtas valsts līmenī, rīkojot licenču izsoli, kurā tiek norādīta licences teritorija.

(<https://www.ordenacionjuego.es/en/normas-vigor>). Austrijā azartspēles reglamentē Federālais likums par azartspēlēm (*Glücksspielgesetz*, <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004611>), ar kuru ir izveidots valsts monopols azartspēļu jomā, paredzot, ka tiesības organizēt un vadīt šīs spēles principā ir tikai valstij, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi.

Latvijā azartspēļu un izložu organizēšanas kārtība ir noteikta Azartspēļu un izložu likumā. Azartspēļu un izložu likuma 42. panta sestā daļa nosaka, ka, ja azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā rada būtisku valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu aizskārumu, pašvaldības dome ar motivētu lēmumu ir tiesīga atcelt izsniegto atļauju atvērt kazino, spēļu zāli, bingo zāli, totalizatora vai derību likmju pieņemšanas vietu un organizēt attiecīgās azartspēles konkrētajās telpās.

Kā norādīts iepriekš, saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibinātu judikatūru, azartspēļu jomā valsts iestādēm ir rīcības brīvība, lai noteiktu prasības, kas ir nepieciešamas patērētāju un sociālās kārtības aizsardzībai, ciktāl kompetento iestāžu rīcības brīvība tiek izmantota pārskatāmā veidā, kurš ļauj pārbaudīt atļaujas izsniegšanas procedūras objektivitāti.

2020. gada 1. janvārī ir stājušie spēkā grozījumi likuma "Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli" 12. pantā, kas paredz, ka ienākumi no azartspēļu nodokļa, 95 procentu apmērā ieskaitāmi valsts pamatbudžetā, bet 5 procentu apmērā — tās pašvaldības budžetā, kuras teritorijā tiek organizēta azartspēle. Pirms minētajiem grozījumiem pašvaldības budžetā tika novirzīti 25 procenti no ienākumiem no azartspēļu nodokļa konkrētajā pašvaldības teritorijā.

Pašvaldība un tās iedzīvotāji kazino, spēļu zāles, bingo zāles, totalizatoru vai derību likmju pieņemšanas vietu (turpmāk – Azartspēles) Ventspils pilsētā izraisītās sekas izjūt vistiešākajā veidā, kā piemēram, tiek grauta sabiedrības tikumība, ierobežotas Latvijas Republikas Satversmē noteiktās ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē. Līdz minēto grozījumu spēkā stāšanās no azartspēlēm gūtos ienākumus pašvaldība varēja novirzīt šo negatīvo seku mazināšanai un Ventspils pilsētas iedzīvotājiem un viesiem lietderīgu mērķu īstenošanai, tajā skaitā tūrisma veicināšanā un pozitīva pilsētas tēla veidošanā. Ar minētajiem grozījumiem Ventspils pilsēta tika nostādīta situācijā, kurā tiek būtiski samazināti no Azartspēlēm gūtie ienākumi, tomēr nekādā veidā netiek mainīts apstāklis, ka pašvaldība un tās iedzīvotāji ir tie, kas vistiešākajā veidā izjūt Azartspēļu organizēšanas vietu sekas.

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 15. panta pirmās daļas 2., 5., 6., 12. un 23. punktu pašvaldību autonomajās funkcijās ietilpst gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana); rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību (organizatoriska un finansiāla palīdzība kultūras iestādēm un pasākumiem, atbalsts kultūras pieminekļu saglabāšanai u.c.); veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu un sportu; piedalīties sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, apkarot župību un netiklību; īstenot bērnu tiesību aizsardzību attiecīgajā administratīvajā teritorijā.

	Saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 14.panta trešo daļu un 41.panta otro daļu pašvaldībām savu funkciju izpildes nodrošināšanai ir tiesības izdot saistošos noteikumus, kuriem jāatbilst Satversmei, šim likumam, citiem likumiem un Ministru kabineta noteikumiem. Atbilstoši Ventspils pilsētas domes 2014. gada 19. decembrī apstiprinātajai Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030 gadam (turpmāk - Ilgtspējīgas attīstības stratēģija) Ventspils pilsētas pašvaldības prioritārās vērtības ir tās, kas ir svarīgas pilsētas iedzīvotājiem: 1) stipra ģimene; 2) personas brīvība; 3) cilvēktiesības; Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā tiek likts uzsvars uz to, ka Ventspils konkurētspēju un balstās uz jauniešiem un bērniem, kas veido pilsētas kodolu un tēlu. Tiek uzvērts, ka Ventspils pilsēta ir pakārtota ģimenei. (https://www.ventspils.lv/files/dokumenti/attistibasprogramma/ventspils-strategija-lidz-2030-ks.pdf). Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts Ventspils pilsētas pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva un ietverti mērķi un uzdevumi turpmākajai pašvaldības darbībai un pilsētas izaugsmei, vienlaikus nodrošinot līdzsvaru starp sociāliem, ekonomiskiem un vides aspektiem. Latvijas Republikas Satversmes tiesa (2019. gada 16. maijā spriedums lietā Nr. 2018-17-03 19.5. punkts), vērtējot Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr.38 “Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” 459.punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105.panta pirmajam, otrajam un trešajam teikumam, ir norādījusi, ka: “[..], ka aizsargājamās sabiedrības intereses nevar tikt skatītas sašaurināti, attiecinot tikai uz to sabiedrības daļu, kas dzīvo Vēsturiskā centra teritorijā, jo to apmeklē gan citi Rīgas un visas Latvijas iedzīvotāji, gan tūristi, kuru priekšstats par Rīgu un Latviju visupirms veidojas, iepazīstoties ar centrālo pilsētas daļu.” Vērtējot Satversmes tiesas secināto Ventspils pilsētas kontekstā, jāņem vērā fakts, ka Ventspils mērķtiecīgas darbības rezultātā ir izveidojusies par nozīmīgu izglītības, zinātnes, veselības aprūpes, kā arī kultūras, tūrisma un sporta centru. Kā norādīts Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, nacionālā mērogā Ventspils pilsēta specializējas kā aizraujoša un patīkama apmeklējuma vieta, sevišķi ģimenēm ar bērniem Iepriekš minētais, kā arī ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktie Ventspils pilsētas pašvaldības attīstības mērķi nav savienojami ar Azartspēļu darbību Ventspils pilsētā. Ventspils pilsētas pašvaldība pēdējo 5 gadu laikā ir saņēmusi vairākus iesniegumus ar lūgumiem izsniegt atļaujas azartspēļu organizēšanai: 1. 2015. gadā SIA “Furors” vēlējās saņemt atļauju spēļu zāles atvēršanai un azartspēļu organizēšanai P. Stradiņa ielā 7, Ventspilī; 2. 2015. gadā SIA “Joker LTD” vēlējās saņemt atļaujas totalizatora un derību likmju pieņemšanas vietu atvēršanai Kuldīgas ielā 17, Saules ielā 79, Lielajā prospektā 56 un Lidotāju ielā 26, Ventspilī; 3. 2018. gadā SIA “LVBet” vēlējās saņemt atļauju spēļu zāles atvēršanai un derību likmju pieņemšanas vietas izveidei Jūras ielā 15 un Talsu ielā 17, Ventspilī. Nolūkā noskaidrot iedzīvotāju viedokli azartspēļu organizēšanas jautājumā Ventspils pilsētā, laika periodā no 2016. gada 4. janvāra līdz 2018. gada 12.
--	---

septembrim, tika organizētas vairākas pilsētas iedzīvotāju aptaujas. Saskaņā ar aptauju rezultātiem, lielākā daļa no aptaujātajiem respondentiem paida viedokli, ka spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršana un azartspēļu organizēšana radīs viņu interešu aizskārumu.

Laika posmā no 2016. gada 12. marta līdz 2016. gada 16. martam tirgus un sabiedriskās domas pētījuma centrs SIA "SKDS" veica Ventpils pilsētas labā krasta - Pārventas iedzīvotāju tiešās intervijas respondentu dzīvesvietās, kur savu viedokli par spēļu zāles atvēršanu un azartspēļu organizēšanu P.Stradiņa ielā 7, Ventpilī izteica 360 Ventpils pilsētas Pārventas iedzīvotāji, tā kā izvērtējamā adrese atrodas Ventpils pilsētas labajā krastā. Saskaņā ar šiem aptaujas rezultātiem 44,7% no aptaujātajiem respondentiem paida viedokli, ka spēļu zāles atvēršana un azartspēļu organizēšana P.Stradiņa ielā 7, Ventpilī radīs viņu interešu aizskārumu, savukārt 50,6% uzskatīja, ka neradīs viņu interešu aizskārumu, bet 4,7% atturējās paust savu viedokli. Savukārt iedzīvotāju uzskati par atļaujas izsniegšanu spēļu zāles atvēršanai ar azartspēļu automātiem P.Stradiņa ielā 7, Ventpilī bija sekojoši: atļauja nav jāizsniedz – 45,0%, atļauja ir jāizsniedz - 44,4%, atturējās - 10,6%.

Ventpils pilsētas pašvaldība, laika periodā no 2018.gada 28.augusta līdz 2018.gada 12.septembrim, organizēja Talsu ielas 17, Ventpilī tuvējās apkaimes (Talsu, Lidotāju, P.Stradiņa un Balasta ielas) iedzīvotāju aptauju, lai novērtētu, vai plānoto azartspēļu organizēšana konkrētajā vietā neradīs būtisku valsts un Ventpils pilsētas iedzīvotāju interešu aizskārumu. Aptaujas ietvaros kopumā tika saņemti 92 tieši Talsu ielas 17, Ventpilī tuvējās apkaimes iedzīvotāju izteiktie viedokļi. Aptaujā iedzīvotājiem tika uzdots jautājums, vai spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršana un azartspēļu organizēšana Talsu ielā 17, Ventpilī, radīs vai neradīs viņu aizskārumu. Saskaņā ar aptaujas rezultātiem 62 jeb 67,39% no aptaujātajiem respondentiem paida viedokli, ka spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršana un azartspēļu organizēšana Talsu ielā 17, Ventpilī radīs viņu interešu aizskārumu, savukārt 1 jeb 1,09% uzskatīja, ka atļaujas izsniegšana neradīs to interešu aizskārumu, bet 29 jeb 31,52% atturējās paust savu viedokli.

Papildus aptaujā iedzīvotājiem tika vaicāts viedoklis par iedzīvotāju interešu aizskāruma veidu. Pēc aptaujāto domām, azartspēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršana un azartspēļu organizēšana Talsu ielā 17, Ventpilī, aizskars iedzīvotāju intereses šādos veidos: 72 jeb 78,26% no aptaujātajiem uzskata, ka tiks traucēts tuvākās apkaimes iedzīvotāju naktsmiers; 75 jeb 81,52% no aptaujātajiem uzskata, ka tuvākajā apkaimē palielināsies alkohola reibumā esošu personu skaits; 71 jeb 77,17% no aptaujātajiem uzskata, ka tuvējā apkaimē palielināsies narkotisko vielu ietekmē esošu personu skaits; 62 jeb 67,39% no aptaujātajiem uzskata, ka pieaugs noziedzības līmenis; 65 jeb 70,65% no aptaujātajiem uzskata, ka palielināsies azartspēļu atkarības risks; 71 jeb 77,17% no aptaujātajiem uzskata, ka jaunas azartspēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršana var mudināt vairāk cilvēku (jaunu klientu) izmēģināt azartspēles; 69 jeb 75% no aptaujātajiem uzskata, ka tuvējā apkaimē samazināsies iedzīvotāju un bērnu drošība; 50 jeb 54,35% no aptaujātajiem uzskata, ka sakarā ar azartspēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas apmeklēšanu, iespējams, pasliktināsies iedzīvotāju finansiālais stāvoklis; 47 jeb 51,09% no aptaujātajiem uzskata, ka sakarā ar azartspēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietas apmeklēšanu, iespējams palielināsies nabadzība pilsētā.

Aptaujas ietvaros iedzīvotājiem tika vaicāts viedoklis par azartspēļu un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršanu tieši Talsu ielā 17, Ventspilī. Atbilstoši saņemtajiem iedzīvotāju viedokļiem 88 jeb 95,66% norādīja, ka ir pret azartspēļu un derību likmju pieņemšanas vietas atvēršanu Talsu ielā 17, Ventspilī, 2 jeb 2,17% puda pozitīvu attieksmi, bet vēl 2 jeb 2,17% atturējās paust viedokli par spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vietu atvēršanu Talsu ielā 17, Ventspilī. Tuvējās apkāmes iedzīvotāji savu viedokli ir pamatojuši norādot, sekojošo: apkārtnē jau ir azartspēļu zāles, to ir pārāk daudz; skolas tuvums var veicināt arī skolēnus uz azartspēļu spēlēšanu; spēļu zālēm nebūtu jāatrodas dzīvojamo māju rajonos; no azartspēļu atkarību purva ir gandrīz neiespējami izklūt; azartspēļu zāles pazudina cilvēkus un zaudējums ir lielāks par ieguvumu; pulcēsies bijušie cietumnieki un paaugstināsies noziedzības līmenis; jebkura šāda iestāde ir pretrunā jebkurai ētikas un morāles normai; nav drošības sajūtas, jo pie šīm iestādēm notiek iereibušu cilvēku kautiņi, arī netīrība; palielināsies alkohola reibumā esošo cilvēku skaits, līdz ar to arī zādzības, agresivitāte, troksnis un nedrošība; palielināsies narkotisko vielu lietotāju skaits; azartspēles ir kaitīgas sabiedrībai, īpaši jaunatnei; apdraudējums tuvāko māju iedzīvotājiem; pašnāvnieku skaita palielināšanās u.c.

2020. gadā Ventspils pilsētas pašvaldība organizēja Ventspils pilsētas iedzīvotāju aptauju izmantojot sociālos tīklus un Ventspils portālu www.ventspils.lv. Aptauja tika organizēta no 2020. gada 29. janvāra līdz 2020. gada 10. februārim. Kopumā tika saņemtas 1398 atbildes. Aptaujā tika uzdoti jautājumi saistībā ar esošajām spēļu zālēm un to radītajiem iespējamiem iedzīvotāju interešu aizskārumiem, kā arī jautājumi par spēļu zāļu nepieciešamību Ventspils pilsētā.

Jautājumā par to vai esošās spēļu zāles rada pilsētas iedzīvotāju interešu aizskārumu, 954 jeb 68,2% no aptaujātajiem norādīja, ka esošās spēļu zāles rada iedzīvotāju interešu aizskārumu, savukārt iedzīvotājs uzskats par to vai ir jāturpinā atļaut esošo spēļu zāļu darbību Ventspils pilsētā, 984 jeb 70,4% no korespondentiem norādīja, ka Ventspils pilsētā būtu pilnībā jāpārtrauc esošo spēļu darbība.

Papildus 2016. gadā tika saņemts daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Lidotāju ielā 26, Ventspilī dzīvokļu īpašnieku iesniegums, kurā tika izrādīta neapmierinātība ar sabiedriskās kārtības ievērošanu pie savas dzīvojamās mājas, saistībā ar SIA "DLV" un SIA "Joker LTD" azartspēļu zāļu darbinieku un klientu uzvedību.

Ņemot vērā, ka atbilstoši tiesu praksei (*Augstākās tiesas 2010.gada 17.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-227/2010 10.punkts*) "iedzīvotāju vispārīga negatīva attieksme pret azartspēlēm" ir vērtējama kopsakarā ar citiem kritērijiem, jo šāds kritērijs ir pārāk nekonkrēts, vērtējot Azartspēļu ierobežošanas nepieciešamību ir nepieciešams izvērtēt arī citas būtiskās Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses, kā, piemēram, spēļu zāļu blīvums un izvietojums Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā, kaitējums, ko iedzīvotāju veselībai nodara Azartspēles, Azartspēļu atkarības problēmu izraisītās nodarbinātības problēmas, likumpārkāpumi, u.c.

Kā norādīts Finanšu ministrijas izstrādātajā un 2019. gada 10. janvārī Valsts sekretāru sanāsmē izsludinātajā pamatnostādņu projekta "Azartspēļu un izložu politikas pamatnostādnes 2019.-2026.gadam" (VSS-5) (pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40468195>) pielikumā "Esošās

situācijas vispārīgs raksturojums” (turpmāk - Azartspēļu politikas pamatnostādnes), pierādījumi apliecina pastāvošo saikni starp spēļu automātu blīvumu un iedzīvotāju izdevumiem azartspēļu spēlēšanai. Spēļu automātu blīvums tiek definēts kā konkrētā iedzīvotāju populācijā pieejamo spēļu automātu skaits, piemēram, rēķinot uz 1000 iedzīvotājiem. Jo lielāks ir spēļu automātu blīvums konkrētā teritorijā, jo lielāks ir pavadītais laiks un izdevumi azartspēļu spēlēšanai, kā arī augstāks ir noziedzības un bezdarba līmenis. Balstoties uz pētījuma datiem, augsts spēļu automātu blīvums tiek saistīts ar lielāku iedzīvotāju pieprasījumu pēc palīdzības saņemšanas problemātisku spēlēšanas paradumu rezultātā (*sk. Azartspēļu politikas pamatnostādnes 53. lpp*)

Atbilstoši biedrības "Latvijas Spēļu biznesa asociācija" sniegtajai informācijai uz 2020. gada 1. janvāri azartspēļu iekārtu skaits Ventspilī ir 265, tātad azartspēļu iekārtu skaita blīvums ir 1 spēļu automāts uz 3,77 iedzīvotājiem (aprēķināts uz 1000 iedzīvotājiem). Minētais uzskatāms par ļoti augstu azartspēļu iekārtu blīvumu pret kopējo Ventspils pilsētas iedzīvotāju skaitu, kas vērtējams kā būtisks noziedzības un bezdarbu ietekmējošs faktors.

Lai noskaidro vai Azartspēļu organizēšanas vietas rada draudus sabiedriskajai drošībai, tika pieprasīta informācija no Ventspils pilsētas pašvaldības policijas un Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ventspils iecirkņa sniegtās informācijas par pārkāpumiem jau esošajās spēļu zālēs Ventspils pilsētā, tika saņemta sekojoša informācija:

2. Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Ventspils iecirknis SIA “Furors” esošajā azartspēļu zālē un tās pieguļošajā teritorijā Ganību ielā 14, Ventspilī laika periodā no 2013. gada līdz 2015. gadam kopumā par konstatētajiem pārkāpumiem bija pieņēmuši 35 lēmumus (kopumā Ventspils pilsētā reģistrētajās 11 azartspēļu spēļu zālēs tika pieņemti 99 lēmumi), t.sk., uzsākti 14 kriminālprocesi, jeb 51,9% no kopējā skaita; pieņemti 8 lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu, jeb 33,3% no kopējā skaita; pieņemti 4 lēmumi par atteikšanos uzsākt administratīvo lietvedību, jeb 25,0% no kopējā skaita; uzsāktas 6 administratīvās lietvedības, jeb 35,3% no kopējā skaita; reģistrētas 3 riska informācijas, jeb 20,0% no kopējā skaita.

3. Ventspils pilsētas Pašvaldības policija SIA “Joker LTD” esošajās azartspēļu zālēs un tās pieguļošajās teritorijās Kuldīgas ielā 17, Saules ielā 79, Lielajā prospektā 56 un Lidotāju ielā 26, Ventspilī laika periodā no 2011.gada līdz 2015.gadam kopumā konstatējusi 17 pārkāpumus (24,6% no kopējā skaita Ventspils pilsētā reģistrētajās 11 azartspēļu zālēs un to pieguļošajās teritorijās), no kuriem 14 bija sabiedriskās kārtības noteikumu pārkāpumi (23,3% no kopējā skaita) un 3 noziedzīgie nodarījumi (33,3% no kopējā skaita).

Ir tikusi saņemta arī tuvējo ārstniecības iestāžu viedokļi par azartspēļu atkarību. PSIA “Ventspils poliklīnika” un SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” sniegtajā informācijā par azartspēļu atkarību viedokļi saskanēja – azartspēles ir problēma, kura spēlētājus noved līdz izmisumam, neirozēm, pašnāvībām un nabadzībai. Ar azartspēļu atkarību sirgstošie paši neizjūt tādus savas veselības traucējumus, SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” Uzņemšanas nodaļā katru gadu nonāk ap 30-40 pacienti ar dažādām traumām, kuras gūtas alkohola reibumā pēc kautiņiem un vardarbības Azartspēļu organizēšanas vietās vai to tuvumā.

Uz azartspēļu riskiem un iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz indivīdu un sabiedrību kopumā norāda arī Satversmes lietā Nr. 2018-17-03 (spriedums

pieejams https://www.satv.tiesa.gov.lv/web/viewer.html?file=/wp-content/uploads/2018/08/2018-17-03_Spriedums.pdf#search=) pieaicinātās personas: Latvijas Universitātes emeritētā profesore *Dr.phil.* Skaidrīte Lasmane izsaka viedokli, ka azartspēļu nozares piedāvātā izklaide un komercdarbība ir riskanta, sociālo un morālo vidi degradējoša, saistīta azartspēļu atkarības risku, kā arī rada materiāla un nemateriāla zaudējuma risku pašam spēlētājam, viņa ģimenei, valstij un sabiedrībai kopumā. Savukārt Rīgas Stradiņa universitātes Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas katedras docents psihiatrs un psihoterapeits *Dr.med.A.* Utināns norāda, ka azartspēļu atkarība ir psihisks stāvoklis, kura attīstību veicina azartspēļu vietas pieejamība, ka azartspēļu atkarības ārstēšana ir sarežģīta, bieži vien bezrezultatīva, turklāt tās izmaksas gulstas uz ģimenes vai sabiedrības pleciem.

Ņemot vērā azartspēļu un izložu nozares specifiku, piedalīšanās azartspēlēs vai izlozēs atšķirībā no citiem brīvā laika pavadīšanas un izklaides veidiem var kļūt nekontrolējama un pāriet nepārvaramā un pārmērīgā tieksmē spēlēt azartspēles vai piedalīties izlozēs, kas ir definējams kā viens no atkarības veidiem.

Ir zinātniski pierādīts, ka azartspēļu atkarība izraisa nelabvēlīgas sekas gan indivīda, gan ģimenes, gan kopienas, gan sabiedrības līmenī. Tipiskākās seku grupas ir šādas:

- kaitējums psihiskajai veselībai (depresija, trauksme, personības traucējumi, vielu atkarības u.c.);
- nelabvēlīga ietekme uz fizisko veselību (sirds un asinsvadu sistēmas jeb kardioloģiski traucējumi, imūnās sistēmas traucējumi u.c.);
- attiecību un ģimenes disfunkcija;
- finansiālas problēmas;
- problēmas ar nodarbinātību / darbu / studijām / mācībām;
- likumpārkāpumi.

(sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 7. lpp*)

Līdzīgus datus attiecībā uz grupu, kas tiek pakļauta visaugstākajam riskam, ir identificējis Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centrs SKDS (turpmāk – SKDS) savā 2016.gada veiktajā aptaujā (https://lsba.lv/content/uploads/2017/05/2006_09_Sabiedribas-attieksme-pret-azartspelem.pdf). Atbilstoši SKDS 2016.gada veiktajai aptaujai 26% no tiem respondentiem, kuri pēdējo 12 mēnešu laikā ir spēlējuši azartspēles, ir bijuši gadījumi, kad spēle tik lielā mērā pārņēma savu varā, ka apkārtēja pasaule uz brīdi pārstāj eksistēt; no tiem 8% - bieži, bet 18% - reti. Biežāk ar šādām situācijām ir saskārušies iedzīvotāji vecumā no 25 līdz 54 gadiem .

Jaunākais 2017.gadā publicētais sistemātiskais apskats un metaanalīze liecina par plaša spektra dažādiem azartspēļu spēlēšanas riska un asociētajiem faktoriem. Pierādījumu līmenis katram no tiem ir atšķirīgs, taču ir vērojamas atsevišķas faktoru grupas, kas viennozīmīgi ir saistītas ar azartspēļu atkarību (sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 8.lpp*)

- 1) sociāli demogrāfiskie faktori – metaanalīze liecina, ka no visiem šiem faktoriem dzimums ir visnozīmīgākais neatkarīgais riska faktors. Proti, vīriešiem ir ievērojami augstāks azartspēļu atkarības risks nekā sievietēm. Vienlaikus tiek atzīts, ka cēlonība var nebūt bioloģiskas dabas;
- 2) vēl ir pierādīts, ka azartspēļu spēlēšana bērnībā un pusaudža gados ir saistīta ar augstāku risku veidoties azartspēļu atkarībai turpmākās dzīves laikā;

- 3) atkarību izraisošās vielas – tabakas, alkohola, kā arī kanabisa un citu nelegālo vielu lietošana literatūrā ir konstanti saistīta ar azartspēļu spēlēšanu un atkarību;
- 4) uzvedības faktori – atrasta cieša sakarība starp azartspēļu spēlēšanu un antisociālu un vardarbīgu uzvedību, īpaši jauniešu vidū. Arī vājas sekmes mācībās ir asociētas ar azartspēļu spēlēšanu;
- 5) personības faktori – azartspēļu spēlēšana ir raksturīga impulsīvām, temperamentīgām personām (ar tendenci būt nepacietīgām, ļoti aktīvām, impulsīvām, viegli aizkaitināmām, tādām, kas nespēj paredzēt negatīvas sekas savai rīcībai, kas nespēj neatbildēt impulsam, neskatoties uz potenciāli negatīvām sekām u.tml.);
- 6) internalizēti simptomi – depresija, trauksme, distress, suicidālas domas arī ir cieši saistītas ar azartspēļu atkarību, sevišķi jauniešu populācijā.

Minētais viennozīmīgi norāda uz nepieciešamību sistēmiski nodrošināt preventīvus, kā arī atkarību mazinošos pasākumus azartspēļu un izložu organizēšanas procesā.

Atbilstoši Ziemeļamerikas azartspēļu atkarības palīdzības fonda 2016.gada pētījumam visjutīgākā sabiedrības daļa, kas ir visaugstākajā atkarības riska grupā, ir iedzīvotāji vecumā no 16 līdz 24 gadiem un 35 līdz 44 gadiem. Tieši tā sabiedrības daļa, kas cieš no azartspēļu atkarības, t.sk., kas iegūta nekontrolētajā vidē, tiek pakļauta papildu riskiem, kas ir saistīti ar:

- nespēju konkurēt darba spēka tirgū;
- noslieci uz kriminālsodāmo darbību veikšanu;
- demogrāfisko rādītāju pasliktināšanos utt.

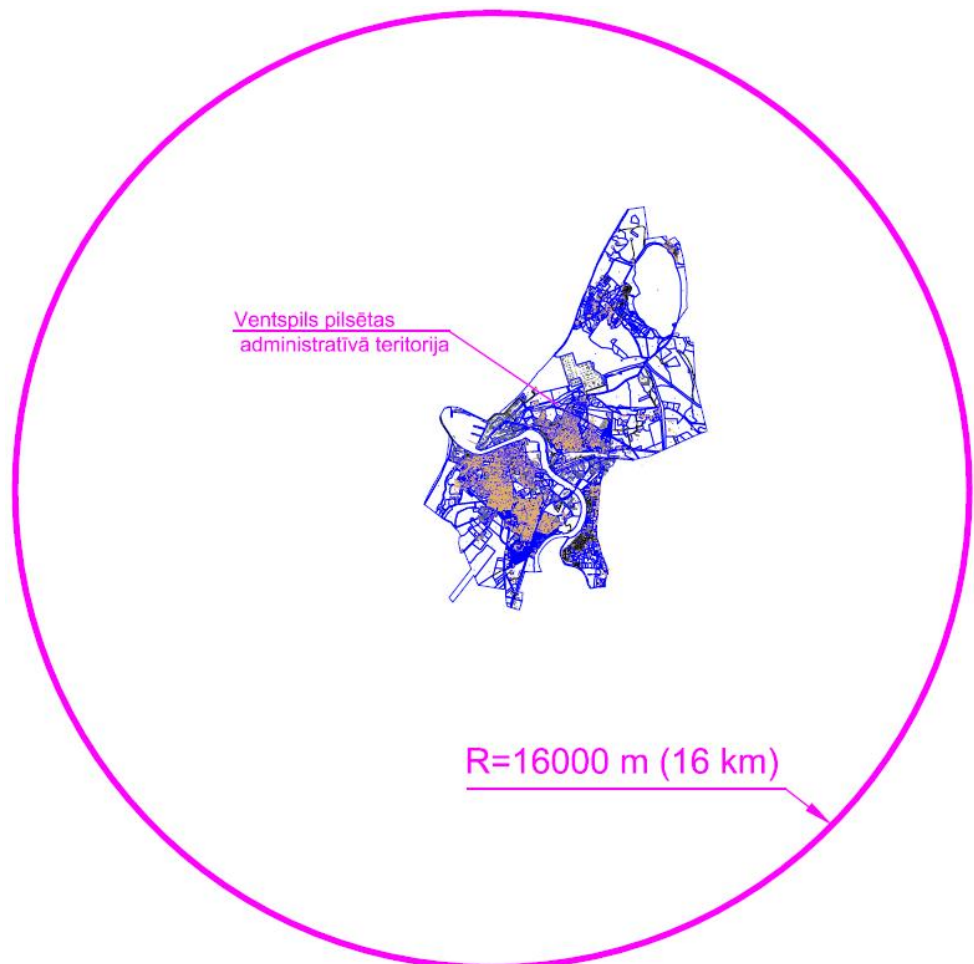
(sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 7 lpp*)

Saskaņā ar Centrālās statikas pārvaldes datiem (sk. <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika>) 2019. gada sākumā Ventspils pilsētā vecumu grupā 15-24 gadi ir 3242 iedzīvotāji, savukārt vecumu grupā 35-44 gadi ir 4272 iedzīvotāji, kas veido 21,9% no kopējā iedzīvotāju skaita (kopējā iedzīvotāja skaita 34377). Secināms, ka vairāk kā 1/5 daļa Ventspils pilsētas iedzīvotāju šobrīd atrodas visaugstākajā atkarības riska grupā, kas ir uzskatāma par būtisku iedzīvotāju daļu. Ievērojot, Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā nosprausto mērķu prioritātes grupas ir ģimenes ar bērniem, Ventspils pilsētas pašvaldības pienākums ir reaģēt uz Azartspēļu radīto apdraudējumu un mazināt to radītās sekas.

Azartspēļu riska faktori ir arī netiešie vides faktori, piemēram, augsta azartspēļu pieejamība. Saskaņā ar pētījumu datiem spēļu zāļu vai kazino pieejamības lokalizācijas ierobežošana ir viens no līdzekļiem azartspēļu problemātisku spēlēšanas paradumu ierobežošanā. Vienlaikus pētījumi ir apliecinājuši, ka azartspēļu norises vietu attālumam līdz iedzīvotāju dzīves vietai ir statistiski nozīmīga saikne ar paredzamo problemātisko paradumu izplatību pieaugušo populācijā. Iedzīvotājiem, kuri dzīvo 16 km rādiusā no spēļu zālēm vai kazino, pastāv divas reizes augstāks problemātisku spēlēšanas paradumu attīstības risks nekā iedzīvotājiem, kuri dzīvo lielākā attālumā. Šis risks visaugstākais ir 30 gadus vecu, kā arī vecāku iedzīvotāju vidū. Arī attiecībā uz citiem azartspēļu veidiem šāda saikne ir konstatēta, proti iedzīvotājiem, kuri dzīvo tuvāk nekā 0,7 km no jebkādas azartspēļu norises vietas, ir 2,05 reizes lielāks problemātisku paradumu attīstības risks nekā iedzīvotājiem, kuri dzīvo vairāk nekā 3 km attālumā. Ņemot vērā, ka risks, ka iedzīvotāji spēlēs azartspēles un ka viņiem izveidosies problemātiski spēlēšanas paradumi, ievērojami palielinās, ja dzīvesvietas tuvumā atrodas spēļu zāle vai kazino, tad šādu azartspēļu vietu ierobežošana

ir visbūtiskākā teritorijās, kurās ir liels iedzīvotāju blīvums. (sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 51. un 52. lpp.*).

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem (<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika>) uz 2019. gada sākumu Ventspils pilsētā iedzīvotāju blīvums ir 593 cilvēki uz 1 km², turklāt, ievērojot Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas platību un izvietojumu, lūdzam skatīt attēlu zemāk, pilnīgi visi Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas iedzīvotāji dzīvo 16 km rādiusā no spēļu zālēm ir pakļauti augstam problemātisku Azartspēļu paradumu attīstības riskam. Turklāt, ņemot vērā pašreizējo spēļu zāļu izvietojumu Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā, būtiska iedzīvotāju daļa ir pakļauta 2 reizes lielākam problemātisku paradumu attīstības riskam.

Ir atsevišķi azartspēļu veidi, kuru spēlēšanas rezultātā radītais risks problemātisku paradumu attīstībai ir augstāks nekā citu veidu azartspēlēm. To apstiprina pierādījumi, kas gūti pētījumu ietvarā, apliecinot, ka spēļu automātu, kazino spēļu (t.sk., interaktīvās kazino spēles), sporta totalizatora spēlēšana ir vairāk saistīta ar problemātisku paradumu attīstību nekā izložu un momentloteriju spēlēšana (sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 53. lpp.*).

Ventspils pilsētā uz 2020. gada 1. janvāri ir reģistrētas 11 spēļu zāles ar spēļu automātu iekārtām un 1 totalizatora un derību likmju pieņemšanas vieta. Tādējādi, Ventspils pilsētā ir izvietoti azartspēļu veidi, kas saistīti ar problemātisku paradumu attīstību nekā izložu un momentloteriju spēlēšana

Spēļu automātu aizlieguma efektivitāte ir empīriski apstiprināta pētījumos, vienlaikus norādot uz tendenci palielināties interaktīvo azartspēļu tirgus segmentam (sk. *Azartspēļu politikas pamatnostādnes 54. lpp.*).

Vairākās valstīs sociālekonomiskais statuss var būt par iemeslu aizliegumam piedalīties azartspēlēs, it īpaši tas attiecas uz personām, kurām ir piešķirts bezdarbnieka vai maznodrošinātas personas statuss, kā arī tas varētu tikt attiecināts uz citām personām, kas saņem sociālo palīdzību. Tas korelē ar pētījumiem, kuros secināts, ka noteiktā teritorija, kurā ir liels dzīvojošo iedzīvotāju īpatsvars, kas saņem pašvaldības nodrošinātu sociālu palīdzību un ir ar bezdarbnieka statusu vai/un ar zemu ienākumu līmeni, atrodas paaugstinātā riska grupā.

Svarīgi atzīmēt, ka minētā nostāja sakrīt ar plašsaziņas līdzekļos pieejamo azartspēļu nozares pārstāvja viedokli, ka “azartspēles un maznodrošinātie ir absolūti nesavienojamas lietas” (*sk. Azartspēļu politikas pamatnostādnes 54 un 55 lpp*)

Ņemot vērā iepriekš minēto un ievērojot, ka Azartspēļu organizēšanas vietu darbībā Ventspils pilsētā ietekmē Ventspils pilsētas pašvaldības likumā “Par pašvaldību” noteikto funkciju izpildi un apzinoties azartspēļu nozares pakalpojumu radīto paaugstināto risku indivīdam un sabiedrībai kopumā, kā arī ņemot vērā Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030 gadam iekļautos pilsētas attīstības virzienus un mērķi veicināt izglītotu, radošu, aktīvu, veselīgu, ģimenisku un pārtikušu sabiedrību, Ventspils pilsētas pašvaldība, izsverot visu iesaistīto pušu intereses, ar šiem noteikumiem nosaka ka Azartspēļu organizēšana Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā nav atļauta, izņemot Azartspēļu un izložu likumā noteiktos gadījumus, kad pašvaldības atļauja Azartspēļu organizēšanai nav nepieciešama, t.i., četru un piecu zvaigžņu viesnīcas. Vienlaikus noteikumos tiek paredzēts pietiekams pārejas periods attiecībā uz noteikumu spēkā stāšanās brīdi izsniegto atļauju Azartspēļu organizēšanai atcelšanu, ievērojot Azartspēļu un izložu likuma 42. panta sestajā un septītajā daļā noteikto, kas nosaka, ka izsniegtā atļauja azartspēļu organizēšanai konkrētajās telpās zaudē spēku pēc pieciem gadiem, skaitot no attiecīgā domes lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Ventspils pilsētas pašvaldības rīcība attiecībā uz atļauju Azartspēļu organizēšanai izsniegšanu ir bijusi nemainīga un konsekventa kopš Azartspēļu un izložu likuma spēkā stāšanās 2006. gada 1. janvārī. Līdz minētā likuma spēkā stāšanās atļaujas Azartspēļu organizēšanai atbilstoši likumam “Par izlozēm un azartspēlēm” izsniedza Finanšu ministrija. Visas Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā darbojošās Azartspēļu organizēšanas vietas atļaujas Azartspēļu organizēšanai ir saņēmušas likumā “Par izlozēm un azartspēlēm” noteiktajā kārtībā, t.i., Ventspils pilsētas dome nav pieņēmusi nevienu lēmumu par atļaujas izsniegšanu Azartspēļu organizēšanai konkrētā vietā Ventspils pilsētā. Ventspils pilsētas domes rīcībā, kopš atbilstošu tiesību izsniegt atļaujas paredzēšanas Azartspēļu un izložu likumā, ir bijusi nemainīga - jaunas atļaujas nav tikušas izsniegtas. Ievērojot Ventspils pilsētas domes līdzšinējo konsekvento rīcību neizsniedzot atļaujas un Azartspēļu un izložu likuma 42. panta sestajā daļā ietvertās pašvaldības tiesības atcelt jau izsniegtās atļaujas, Noteikumu pieņemšanas rezultātā, netiek pārkāptas privātpersonu tiesiskās paļāvības princips, jo tās nevarēja paļauties, ka iepriekš iegūtās tiesības tiks aizsargāts mūžīgi, tieši pretēji, ievērojot labas pārvaldības principu tiek nostiprināta Ventspils pilsētas domes līdzšinējā prakse Azartspēļu organizēšanas jautājumā Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā.

	Ievērojot Latvijas Republikas Satversmes 115. pantā ietvertās ikviena cilvēku tiesības dzīvot labvēlīgā vidē un vadoties no Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030 gadam ietvertajiem mērķiem un uzdevumiem, labums ko iegūs Ventspils pilsētas iedzīvotāji un tās no Azartspēļu organizēšanas ierobežošanas ir lielāks par Azartspēļu organizatoru tiesību aizskārums. Noteikumu mērķis ir pilnībā ierobežot Azartspēļu organizēšanas vietu izplatību Ventspils pilsētas teritorijā, paredzot, ka turpmāk Azartspēles drīkstēs organizēt Azartspēļu organizēšanas ierobežojumu noteikšana pašvaldības saistošajos noteikumos, nodrošina paredzamību gan komersantiem, gan iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā lielākā mērā nekā individuālo atļauju sistēma.
2. Īss projekta satura izklāsts	Saistošie noteikumi nosaka, ka kazino, spēļu zāles, bingo zāles, totalizatora vai derību likmju pieņemšanas vietu organizēšana Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā nav atļauta, izņemot Azartspēļu un izložu likumā noteiktos gadījumus, kad pašvaldības atļauja Azartspēļu organizēšanai nav nepieciešama
3. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu	Saskaņā ar likuma “Par izložu un azartspēļu nodevu un nodokli” 12. panta otro daļu, ienākumi no azartspēļu nodokļa 5 procentu apmērā ieskaitāmi pašvaldības budžetā, kas uz 2020. gadu tiek prognozēti 79 200 EUR apmērā. Pamatojoties uz to, ka šobrīd esošās spēļu zāles un derību likmju pieņemšanas vieta neatrodas IV kategorijas [četrus zvaigžņu (****)]vai V kategorijas [piecus zvaigžņu (*****)] viesnīcās, pašvaldības budžetā pēc esošo spēļu zāļu un derību likmju pieņemšanas vietas slēgšanas, tiek plānots, ka pašvaldības budžetā vidēji gadā netiks ieskaitīti Azartspēļu un izložu nodoklis 79 200 EUR apmērā.
4. Informācija par plānoto projekta ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā	Saistošie noteikumi izstrādāti, pamatojoties uz Ventspils pilsētas iedzīvotāju pausto viedokli izvērtējot iepriekš saņemtos iesniegumus jaunu azartspēļu organizēšanas vietu atvēršanai Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā.
5. Informācija par administratīvajām procedūrām	Saistošo noteikumu projekts izskatīts: 1. 2018. gada 7. septembra Ventspils pilsētas domes Pilsētas attīstības komisijā; 2. 2020. gada 27. janvāra Ventspils pilsētas domes Pilsētas attīstības komisijā; 3. 2020. gada 30. janvāra Ventspils pilsētas domes Likumības komisijā; 4. 2020. gada 30. janvāra Ventspils pilsētas domes Sociālo jautājumu komitejā.
6. Informācija par konsultācijām ar privātpersonām	Saistošie noteikumi izstrādāti, pamatojoties uz Ventspils pilsētas domes organizēto iedzīvotāju aptauju rezultātiem saistībā ar azartspēļu organizēšanu Ventspils pilsētā, tikšanās laikā ar Ventspils pilsētas iedzīvotāju paustais iedzīvotāju viedoklis, kā arī izvērtējot iepriekš saņemtos iesniegumus saistībā ar jaunu azartspēļu organizēšanas vietu atvēršanai Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā.

Ventspils pilsētas domes priekšsēdētāja
1.vietnieks infrastruktūras jautājumos

J. Vītoliņš